

Proč má smysl třídit jedlé oleje a tuky?

Že je dobré třídit sklo, papír, elektroodpad, textil a spoustu dalších materiálů, které můžou být díky recyklaci znovu užitečné, je nám už dávno jasné. Ale jak je to s olejem, o jehož třídění někteří donedávna možná ani neslyšeli? I tady vám ukážeme, proč opravdu stojí za to oleje vytrídít – a proč vám naopak nedoporučujeme likvidovat je „postaru“.

Co se stane, když olej lijeme do dřezu nebo záchodu?

Na to přijde dřív nebo později každý. Olej se v odpadových trubkách a sifonu postupně usazuje, sráží se a potahuje stěny trubek. Potah se neustále zvětšuje a nabaluje další mastnotu, zbytky potravin a špínu, vodní kámen i celé kolonie bakterií. Kromě čím dál nepříjemnějšího zápachu tak jednoho dne nevyhnutelně dojde k úplnému ucpání potrubí. Vy pak musíte odpad rozebrat a vyčistit nebo použít drastické chemické čističe.

Odpadní voda s vylitým olejem navíc z vašeho, i mnoha dalších domovů pokračuje dál, do veřejné kanalizační sítě. A tady dochází ke stejnému procesu usazování a ucpávání – jen v mnohem větším měřítku. Litř z tisíců domácností, to jsou hektolitry olejů a tuků, které se pomalu usazují v kanalizacích a každou chvíli hrozí havárií. Zkuste si někdy zagooglovat a najít si, co je to „tukovec“ a jakých rozměrů může dosáhnout.

Na konci každé kanalizační sítě je čistička odpadních vod, ať už ta domácí nebo velká obecní. Také tady dokáže mastnota pořádně škodit. Blokuje průtok, zabraňuje účinnosti měřicích přístrojů a v nádržích vytváří na hladině krustu, pod níž čisticí bakterie a prvoci nemůžou dýchat a nedokážou správně likvidovat nečistoty. Dokonce i ve vyčištěné vodě, vypouštěné z čističek zpět do řek, mohou zůstat malé kuličky tuku, se kterými si čističky neporadí.

A když olej vyliju někam ven?

Možná jste byli zvyklí lít olej na kompost, na zahradu nebo někam do lesa. Je přece z přírody, ona si s ním zase poradí. Není to pravda. Běžně prodávané oleje, zejména ty určené pro tepelnou úpravu, bývají rafinované, tedy zbavené většiny přirozených složek.

A po použití už v olejích vůbec nezůstane moc látek, o které by příroda stála. Olej vylitý kamkoliv do půdy proto nejenže nic nepohnojí, ale dokonce uškodí rostlinám a živočichům. Jako všude jinde i tady olej vše umaže, oblepí, obalí a nakonec zadusí.

Co když olej používám opakovaně, takže už z něj skoro nic nezbyde?

Tak tento způsob využití oleje je přímo zdraví nebezpečný. Olej jako takový samozřejmě škodlivý není. Naopak, naše tělo kvalitní tuky a mnohé v nich obsažené látky potřebuje a prospívají mu. Záleží ovšem na tom, po jakém oleji sáhnete, a hlavně jak s ním zacházíte.

Při vysokých teplotách, přepalování a opakovaném používání při tepelné úpravě dochází ke změnám poměrů zdravých tuků a k chemické přeměně vnitřních struktur. Vznikají tak zdraví škodlivé látky, některé z nich se mění na rakovinotvorné. Olej použitý při tepelné úpravě jídla tedy nikdy nepoužívejte znovu a vytrhajte jej do toho správného kontejneru.

A když olej slijú, ale lahev s ním vyhodím do běžného odpadu?

A není to škoda? Jestli jste už olej doma vyseparovali, dejte mu šanci být znovu užitečný. Zatímco v běžném odpadu se váš olej musí složitě likvidovat, třídění ho dokáže vrátit do hry. Po vyčištění a dalším zpracování se stane hodnotnou surovinou pro výrobu moderních biopaliv do letadel. Tím, že jednou vypěstovaný olej je použit hned dvakrát, šetříte půdu, vodu, ovzduší a další přírodní zdroje. Věděli jste například, že každý recyklovaný litr oleje uspoří přes 90 % emisí ve srovnání s klasickým fosilním palivem?

A vydělá na tom i vaše obec. Skládkování komunálního odpadu je nejdražší a nejméně ekologický způsob „likvidace“ odpadu. Odpad, včetně oleje, se při něm v lepším případě jen rozloží, rozhodně však neudělá nic užitečného. Navíc se rozkládá pomalu a provoz skládek a jejich následná rekultivace stojí další peníze, a to nemluvíme o ekologických dopadech. Je tedy v zájmu obcí, aby recyklovaly co největší část odpadů.

Tak co, přesvědčili jsme vás? Zkuste to s námi. Až se vám poprvé povede nevylít olej do dřezu či do záchodu a přelít ho do PET lahve, mrkněte na www.tridimolej.cz – kde si v sekci Mapa popelnic najdete nejbližší olejovou popelnicí projektu Třídím olej. A čím víc nás bude třídit, tím hustější síť popelnic ve vašem okolí bude.

Pojďme si ještě na závěr zrekapitulovat přínos třídění olejů:

1. Neucpeme odpadní trubky u nás doma
2. Neucpeme kanalizaci v našem městě
3. Snížíme náklady na servis a údržbu čistíren odpadních vod
4. Zlepšíme kvalitu přečištěných odpadních vod
5. Snížíme obsah CO₂ vypouštěného do atmosféry
6. Snížíme poplatky v obcích za skládkování odpadu